

Està en Internet, pots agafar-lo!

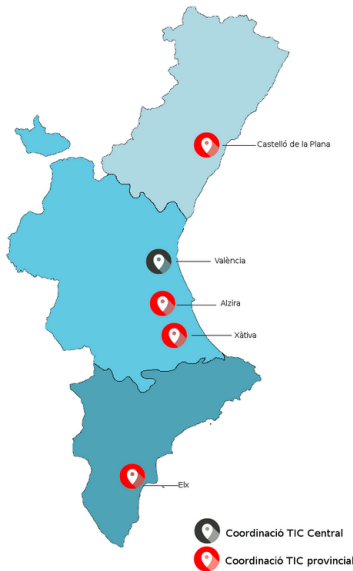
Els drets d'autor i les llicències de continguts en la era d'Internet

Tàfol Nebot @tafol

Coordinador TIC provincial Castelló - SICE

Presentació

Equip Coordinació TIC SICE

Coordinació TIC Provincial

EX Samuel Soriano Guardiola
CEFIRE d'ELX
Tel. 965 594 768
tic_coord_alacant@gva.es

CA Tàfol Nebot Gómez
CEFIRE de CASTELLÓ
Tel. 964 399 440 (ext. 400833)
tic_coord_castello@gva.es

VA Jose Manuel Descals Tormo
CEFIRE d'ALZIRA
Tel. 962 469 883
tic_coord_valencia@gva.es

XA Vicent Part Julio
EOI de XÀTIVA
tic_coord_xativa@gva.es

Coordinació TIC Central

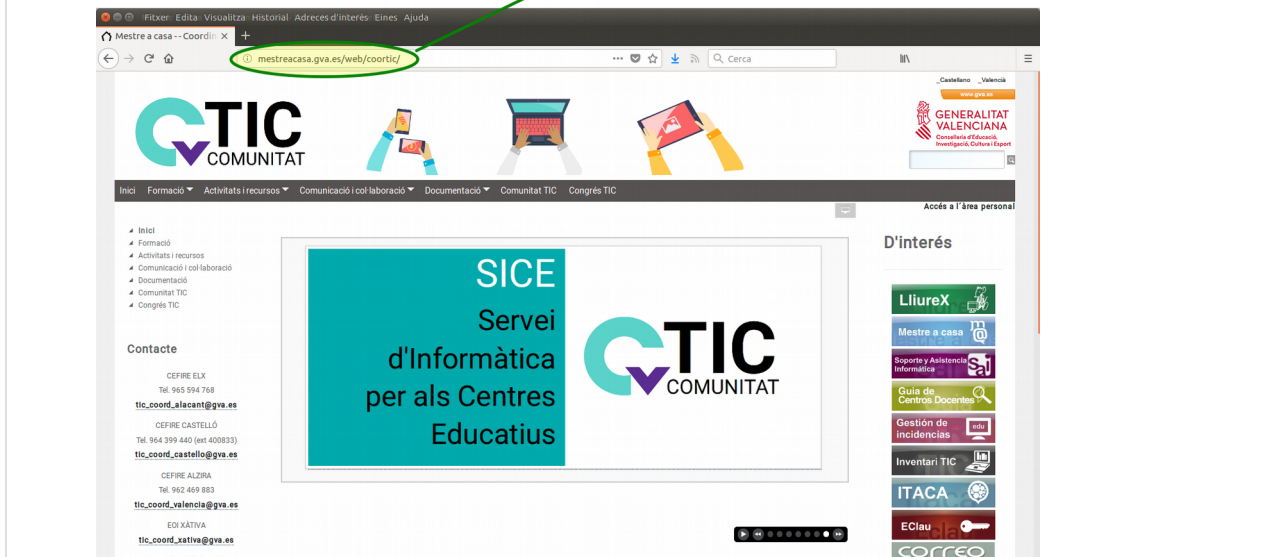
Laura Fernández Monzón
Juan García Cortés
coortic@gva.es

Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport

ON PODEU TROBAR-NOS?

Presentació

<http://mestreacasa.gva.es/web/coortic/>

FORMACIÓ:

Pla anual: 1 curs inicial, 2 cursos de continuació més específics

COMUNICACIÓ:

Fòrum

Correu electrònic – Telèfon

Butlletins mensuals -

Colaboració

Congrés

Per què és important parlar de drets d'autor en un entorn docent relacionat amb les TIC?

Em convida Julio Pacheco com a cTIC provincial i em pregunta: de què pots parlar?

En el marc de la **competència digital docent**, la **publicació de recursos** propis a internet i la **utilització de recursos d'altres** extrets de la xarxa, és un fet cada vegada més comú. Tot i això, encara existeixen **creences errònies** sobre què es pot utilitzar, per a què i com utilitzar-ho. Això implica que fer pedagogia sobre aquest tema siga una necessitat.

A Internet està tot

On busquem recursos per a l'aula?

San GOOGLE

Ho descarreguem i a treballar?

Utilitzem el recurs en línia?

La gran quantitat de continguts publicats a Internet fa pensar la típica frase de «a Internet està tot» i molta gent tendeix a pensar que el fet que qualsevol cosa trobada a la xarxa siga accessible vol dir que es pot copiar i utilitzar per a qualsevol finalitat. No és així. Tot el que es pot trobar és considerat una obra i, per tant, subjecta a les lleis sobre drets d'autor, les quals protegeixen qualsevol obra només pel fet de ser creada.

«A Internet està tot» però, puc fer el que vulga amb el que trobe a Internet? Si està disponible per a tothom, podré usar-lo, no?

Quines conseqüències pot tenir fer un ús no adequat del que es «troba» a Internet?

Qui no ens diu que els propers a perseguir per les entitats de gestió dels drets d'autor no siguen els docents de primària, secundària, etcètera?

Per això la importància de conèixer la legislació i saber respectar-la.

Tot i això, ens trobem en un període en el qual, les formes de creació i distribució de continguts estan canviant molt ràpidament. Fenòmens com el moviment de la cultura lliure, la creació de llicències Creative Commons, el Copyleft etc. estan presents cada vegada en major mesura i faran que tothom s'haja d'adaptar a l'evolució que els temps ens porte.

Propietat intel·lectual

En aquest bloc parlarem sobre PI

Què és la propietat intel·lectual?

Segons la Viquipèdia, la propietat intel·lectual és el dret inherent que es té sobre les obres fruit de l'enginy i la intel·ligència; siguen literàries, artístiques o científiques.

Què és la propietat intel·lectual? Intangible

ES UN TIPUS DE PROPIETAT INTANGIBLE

La diferència amb altres tipus de propietats està que la propietat intel·lectual naix amb **data de caducitat**. La propietat d'un vehicle o un immoble no prescriu, es transmet per compravenda o s'hereta al llarg del temps. La propietat intel·lectual, en canvi, acaba després d'uns anys de la «creació» de l'obra i aquesta passa al domini públic.

Què és la propietat intel·lectual?

Intangible

Patents

Marques

La propietat intel·lectual pot englobar diferents aspectes segons el país on es parle d'ella. Per exemple, als països anglosaxons engloba, a més dels drets d'autor, les patents i les marques, el que aquí es coneix com a «propietat industrial».

Què és la propietat intel·lectual?

Intangible

Patents

Marques

Drets d'autor

En Espanya, la LPI fa referència només als drets d'autor

Què és la propietat intel·lectual?

Intangible

Patents

Marques

Drets d'autor

Propietat
industrial

Per tant, a la legislació Espanyola les marques i patents estan regulades per la PROPIETAT INDUSTRIAL

Què és la propietat intel·lectual?

Intangible

Patents

Marques

Drets d'autor

Propietat
industrial

LPI

I els drets d'autor per la LLEI DE PROPIETAT INTEL·LECTUAL

Drets d'autor

PARAREM DELS DRETS D'AUTOR

Què són els drets d'autor?

«el conjunt de drets que corresponen als autors i a altres titulars (artistes, productors, organismes de radiodifusió...) respecte de les obres i prestacions fruit de la seua creació»

Què són els drets d'autor?
Conjunt de drets
d'autors i prestadors

Què són els drets d'autor?
Conjunt de drets
d'autors i prestadors
Sobre obres i prestacions

OBRA

Una obra són «totes les creacions originals literàries, artístiques o científiques expressades per qualsevol mitjà o suport, tangible o intangible, actualment conegut o que s'invente en el futur»

OBRA

Creacions originals

La llei protegeix obres, no protegeix idees, és a dir, el que s'entén com a obra és **l'expressió** de les idees. Cal remarcar el qualificatiu d'**original**

OBRA
Creacions originals
PRESTACIÓ
Interpretacions, enregistraments, gravacions

Prestacions de l'obra són, per exemple, una **interpretació** d'una **cançó**, un **enregistrament** en vídeo d'una obra de teatre, etc. Tot això també està protegit

ESTAN DEFINIDES EN LA LPI, LES PRESTACIONS.

Exemple: seria una gravació en vídeo de la classe o un llibre en paper d'una transcripció literal de la classe. En aquest cas, ja estarien intervenint altres prestadors (el productor del vídeo o l'editor del llibre), els quals, juntament amb el professor, també tindrien drets sobre aquestes obres.

AUTOR

«Es considera autor a la persona natural que cree alguna obra literària, artística o científica».

AUTOR

Persona que crea una obra

remarcar el fet que l'autor sempre ha de ser una persona

Recordar cas del selfie de l'orangutan

AUTOR

Persona que crea una obra
Qui aparega com a tal en l'obra

«Es presumirà autor, excepte prova en contrari, a qui aparega com a tal en l'obra, mitjançant el seu **nom, signatura o signe** que ho identifique».

«La condició d'autor té un caràcter irrenunciable; no pot transmetre's *intervivos* ni *mortis causa*, no s'extingeix amb el transcurs del temps, així com tampoc no entra en el domini públic ni és susceptible de prescripció»

«La propietat intel·lectual d'una obra literària, artística o científica correspon a l'autor per l'únic fet de la seua creació»

DRETS

QUINS SÓN ELS DRETS QUE COMPOSEN EIXE CONJUNT DE DRETS?

DRETS
2 tipus

HI HA 2 TIPUS

DRETS 2 tipus

Drets
morals

Aquests drets són **irrenunciables i inalienables**, acompanyen l'autor o l'artista intèrpret o executant durant tota la seva vida i als seus hereus o drethavents a la mort d'aquells.

L'autor no pot decidir, per exemple que, a partir de tal dia les seves obres passen a ser d'un altre. Ni ningú es pot atribuir per a si mateix obra d'un altre autor (encara que tinga permís).

Dibuix derivat de l'original By **Juan de Jauregui** y Aguilar (s. XVII (circa 1583 - 1641) (The Bridgeman Art Library, Object 108073) [Public domain], via Wikimedia Commons

DRETS 2 tipus

Drets
morals

Drets
patrimoniais

Són aquells pels quals l'autor pot decidir quin ús es fa de la seua obra, normalment relacionats amb l'ús comercial o amb l'explotació econòmica de l'obra.

Cal distingir entre:

Drets relacionats amb l'explotació de l'obra o prestació

protegida. Aquests drets es poden cedir a tercers, és el que es coneix com a Copyright. Aquesta cessió pot ser en exclusiva o no. Normalment, quan un editor compra els drets a un autor, ho sol fer en exclusiva per un període determinat de temps estipulat en un contracte.

Drets compensatoris, com el dret per còpia privada que compensa els drets de propietat intel·lectual deixats de percebre per raó de les reproduccions de les obres o prestacions protegides per a ús exclusivament privat del copista.

DRETS MORALS

DRETS MORALS

A la LPI hi ha 7 - A destacar:

A la legislació espanyola hi ha establerts 7 drets morals, per exemple:

Decidir si l'obra ha de ser divulgada i com es divulga.

Determinar si la divulgació s'ha de fer **amb el seu nom, sota un pseudònim o anònimament.**

DRETS MORALS
A la LPI hi ha 7 - A destacar:
Reconeixement

Exigir el **reconeixement de la condició d'autor** de l'obra o el reconeixement del nom de l'artista sobre les seves interpretacions o execucions.

DRETS MORALS
A la LPI hi ha 7 - A destacar:
Reconeixement
Respecte a la integritat

Exigir el **respecte a la integritat de l'obra** o actuació i la no alteració d'aquestes.

DRETS PATRIMONIALS

Són aquells pels quals l'autor pot decidir quin ús es fa de la seua obra, normalment relacionats amb l'ús comercial o amb l'explotació econòmica de l'obra.

Cal distingir entre:

Drets relacionats amb l'explotació de l'obra o prestació protegida. Es poden cedir. Aquesta cessió pot ser en exclusiva o no. Normalment, quan un editor compra els drets a un autor, ho sol fer en exclusiva per un període determinat de temps estipulat en un contracte.

Drets compensatoris, com el dret per còpia privada que compensa els drets de propietat intel·lectual deixats de percebre per raó de les reproduccions de les obres o prestacions protegides per a ús exclusivament privat del copista.

DRETS PATRIMONIALS

A destacar els drets d'exploració (©)

Correspon a l'autor l'exercici exclusiu dels drets d'exploració de la seua obra en qualsevol forma i, especialment, els drets de **reproducció, distribució, comunicació pública i transformació**, que no podran ser realitzades sense la seua autorització, excepte en els casos previstos en la present Llei.

Els drets d'exploració són finits. Quan s'acaben els drets l'obra passa al domini públic. Els drets d'exploració són els següents:

DRETS PATRIMONIALS

A destacar els drets d'exploració (©)

Reproducció

FER CÒPIES

S'entén per **reproducció** la fixació directa o indirecta, provisional o permanent, per qualsevol mitjà i en qualsevol forma, de tota l'obra o de part d'ella, que permeti la seua comunicació o l'obtenció de **còpies**. És a dir, l'autor té dret a decidir si la seua obra es pot copiar o no, llevat dels casos previstos a les excepcions.

DRETS PATRIMONIALS

A destacar els drets d'exploració (©)

Reproducció

Distribució

REPARTIR CÒPIES

S'entén per distribució la posada a la disposició del públic de l'original o de les còpies de l'obra, **en un suport tangible**, mitjançant la seua venda, lloguer, préstec o de qualsevol altra forma.

Per exemple, repartir fotocòpies d'uns apunts a l'alumnat seria un acte de distribució.

DRETS PATRIMONIALS

A destacar els drets d'exploració (©)

Reproducció

Distribució

Comunicació pública

POSAR A DISPOSICIÓ

Aquest acte és més utilitzat actualment perquè, per exemple, és el que fem quan posem a disposició de l'alumnat uns apunts penjats en alguna aula virtual, web, blog, etcètera.

Segons la llei espanyola s'entén per comunicació pública tot acte pel qual una pluralitat de persones pugui tenir accés a l'obra sense prèvia distribució d'exemplars a cadascuna d'elles.

No es considerarà pública la comunicació quan se celebri dins d'un àmbit estrictament domèstic que no estigui integrat o connectat a una xarxa de difusió de qualsevol tipus.

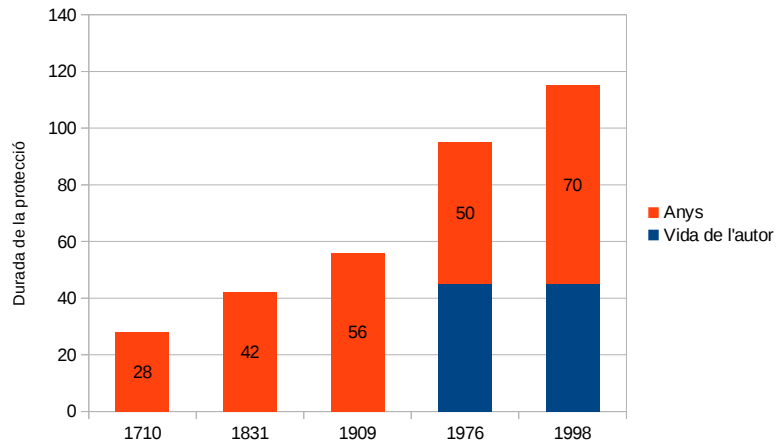
La llei defineix especialment i més en concret fins a onze actes de comunicació pública

DRETS PATRIMONIALS
A destacar els drets d'exploració (©)
Reproducció
Distribució
Comunicació pública
Transformació

La transformació d'una obra comprèn la seua **traducció**, **adaptació** i qualsevol altra **modificació** en la seua forma de la qual es **derive una obra diferent**.

Els drets de propietat intel·lectual de l'**obra resultat de la transformació correspondran a l'autor d'aquesta última**, sense perjudici del dret de l'autor de l'obra preexistent d'autoritzar, durant tot el termini de protecció dels seus drets sobre aquesta, l'exploració d'aqueixos resultats

DURADA

Evolució de la durada des de l'estatut de Anna fins Conveni de Berna

DURADA

Vida de l'autor + 70 anys

En la Llei de Propietat Intel·lectual espanyola aquest temps és de tota la vida de l'autor, més 70 anys transcorreguts després de la seua mort més el que quede d'any (l'1 de gener de l'any següent és quan passa l'obra a domini públic). No obstant això, el termini és de 80 anys per als autors **morts abans del 7 de desembre de 1987** (als quals se'ls aplica la llei anterior).

Article 26. Durada i còmput: «Els drets d'explotació de l'obra duraran tota la vida de l'autor i setanta anys després de la seua mort o declaració de defunció».

DURADA
Vida de l'autor + 70 anys
Obres pòstumes, pseudònimes i anònimes?

Article 27. Durada i còmput en obres pòstumes, pseudònimes i anònimes.

DURADA

Vida de l'autor + 70 anys

Obres pòstumes, pseudònimes i anònimes?

Obres en col·laboració i col·lectives?

Article 28. Durada i còmput de les obres en col·laboració i col·lectives.

DURADA

Vida de l'autor + 70 anys

Obres pòstumes, pseudònimes i anònimes?

Obres en col·laboració i col·lectives?

Obres publicades per parts?

Article 29. Obres publicades per parts.

EXCEPCIONS O LÍMITS

El capítol II de la LPI (articles 31 al 40) parla dels límits dels drets d'autor, és a dir, els supòsits o excepcions en les quals es poden fer determinats usos d'una obra sense haver de demanar permís al propietari dels drets. Entre els quals volem destacar la **còpia privada**, el **préstec**, la **paròdia**, la **llibertat de panorama** i, especialment remarcables en l'àmbit educatiu, la **citació** i la **il·lustració amb finalitat docent** o d'investigació científica.

EXCEPCIONS O LÍMITS

Còpia privada

S'entén per còpia privada la reproducció d'obres realitzada exclusivament per a ús privat, no professional ni empresarial, sense finalitats directes ni indirectament comercials. La reproducció ha de realitzar-se des d'una **font lícita** i la còpia obtinguda no ha de ser objecte d'una utilització **col·lectiva ni lucrativa**. L'**article 31** de la LPI dona empar a aquest límit legal de la còpia privada. La legislació preveu una **compensació** per als titulars dels drets patrimonials en previsió del perjudici causat per aquest límit (regulada en l'extens article 25).

Podem fer una gravació d'una pel·lícula o un documental, podem **ripejar** un CD musical al disc dur, etc. Però, d'aquestes còpies només es pot fer un ús privat, no es poden reproduir en públic, ni tan sols amb finalitat educativa (a classe, per exemple).

EXCEPCIONS O LÍMITS

Còpia privada

Citació

És una de les dues excepcions què més ens afecta en l'àmbit docent. Alguns l'anomenen «dret de cita» tot i que no seria un dret en si mateix sinó un límit als drets d'autor.

L'**article 32.1** de la LPI diu: «És lícita la inclusió en una **obra pròpia** de **fragments d'altres** alienes de naturalesa escrita, sonora o audiovisual, així com la d'**obres aïllades de caràcter plàstic** o fotogràfic figuratiu, sempre que es tracte d'obres ja divulgades i la inclusió es faça a títol de cita o per a l'anàlisi, comentari o judici crític. Aquesta utilització només es podrà realitzar amb **finalitat docent o de recerca**, en la mesura justificada per la finalitat d'aquesta incorporació i indicant-hi la font i el nom de l'autor de l'obra utilitzada».

EXCEPCIONS O LÍMITS

Còpia privada

Citació

Il·lustració amb finalitat docent

Article 32.3.

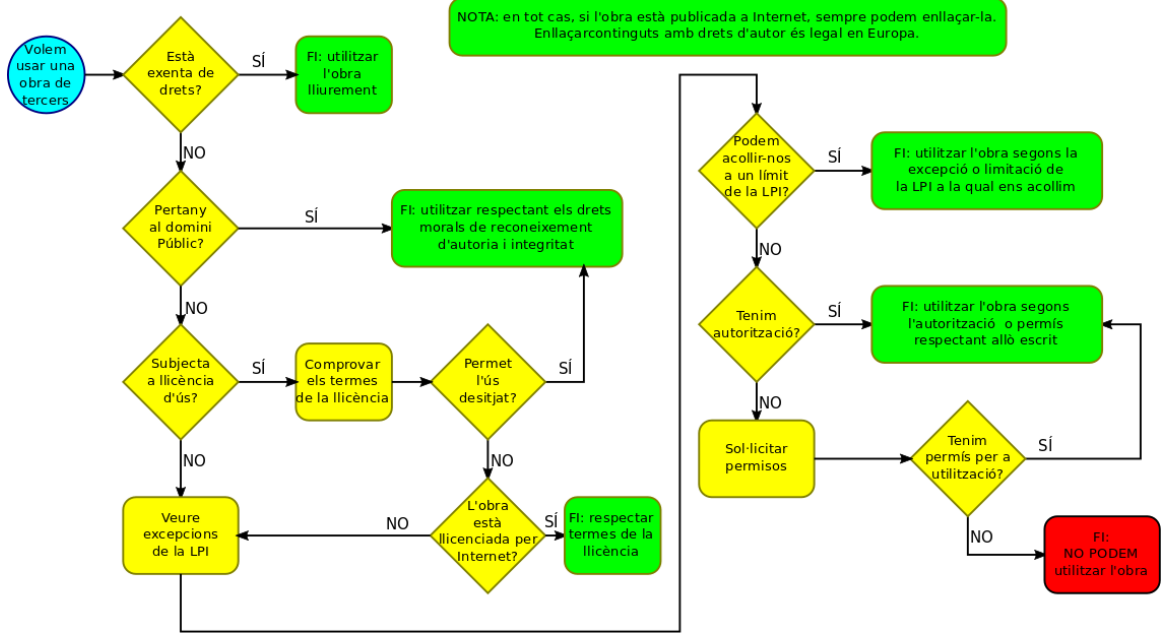
«El **professorat de l'educació reglada** impartida en centres integrats en el sistema educatiu espanyol i el **personal d'universitats i organismes públics de recerca** en les seues funcions d'investigació científica, no necessitaran autorització de l'autor o editor per realitzar actes de reproducció, distribució i comunicació pública de **petits fragments** d'obres i d'**obres aïllades** de caràcter plàstic o fotogràfic figuratiu, quan, no concorrent una finalitat comercial, es complisquen **simultàniament** les condicions següents:

- a) Que aquests actes es facen únicament per a la **il·lustració de les seues activitats educatives**, tant en l'ensenyament presencial com en l'ensenyament a distància, o amb finalitat d'investigació científica, i en la mesura justificada per la finalitat no comercial perseguida.
- b) Que es tracte d'obres ja divulgades.
- c) Que les obres no tinguen la condició de llibre de text, manual universitari o publicació assimilada,

A aquests efectes, cal entendre per petit fragment d'una obra, un **extracte o una porció quantitativament poc rellevant sobre el conjunt d'aquesta**.

Ni els autors ni els editors tindran dret a cap remuneració per la realització d'aquests actes».

Drets d'autor

Llicències lliures

«Alguns drets reservats»

**«Alguns drets reservats»
Llicències Creative Commons**

«Alguns drets reservats»
Llicències Creative Commons
Copyleft

«Alguns drets reservats»
Llicències Creative Commons
Copyleft
Llicències de cultura lliure

CREATIVE COMMONS

Creative Commons¹ (o més comunament CC) és una **organització sense ànim de lucre** que permet a les persones autores i creadores compartir voluntàriament el seu treball, posant a la seua disposició, eines lliures que els permeten aprofitar al màxim tota la ciència, coneixement i cultura disponible en Internet. Creative Commons desenvolupa, recolza i administra infraestructures tècniques i jurídiques que maximitzen la creativitat digital, el compartir i la innovació.

CREATIVE COMMONS

Logo
3 capes

Capa Legal (text legal)
Llegible per màquines (metadates)
Llegible per humans (símbols)

Significat dels símbols:

Significat dels símbols:

 Reconeixement (BY)

Heu de reconèixer l'autoria de manera apropiada, proporcionar un enllaç a la llicència i indicar si heu fet algun canvi. **Podeu fer-ho de qualsevol manera raonable, però no d'una manera que suggereixi que el llicenciador us dona suport o patrocina l'ús que en feu.**

Significat dels símbols:

- **Reconeixement (BY)**
- **NoComercial (NC)**

No podeu utilitzar el material per a finalitats comercials.

Significat dels símbols:

- **Reconeixement (BY)**
- **NoComercial (NC)**
- **SenseObraDerivada (ND)**

Si remescleu, transformeu o creeu a partir del material, no podeu difondre el material modificat.

Significat dels símbols:

- **Reconeixement (BY)**
- **NoComercial (NC)**
- **SenseObraDerivada (ND)**
- **CompartirIgual (SA)**

Si remescleu, transformeu o creeu a partir del material, heu de difondre les vostres creacions amb la mateixa llicència que l'obra original.

creative commons Sis llicències:

Reconeixement

Reconeixement – No comercial

Reconeixement – Compartir igual

Reconeixement – No Comercial – Compartir Igual

Reconeixement – Sense Obra Derivada

Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada

Recomanar

BY-SA

I com a molt

BY

El Selector de Llicència

<https://creativecommons.org/choose>

Característiques de la llicència

Les seleccions en aquest quadre actualitzaran la resta de quadres de la pàgina.

Voleu permetre que es comparteixin les adaptacions de la vostra obra?

Sí No Sí, mentre tothom la comparteixi de la mateixa manera.

Voleu permetre usos comercials de la vostra obra?

Sí No

COPYLEFT

COPYLEFT

Com a ***copyleft*** es coneix a tot un conjunt de llicències que poden aplicar-se a creacions informàtiques, artístiques, etc. Els defensors del *copyleft*, com la *Free Software Foundation*, consideren les lleis de drets d'autor com una forma de restringir el dret de fer i redistribuir còpies d'un treball. Una llicència *copyleft*, en un sentit estrictament no legal, el *copyleft* és el contrari del *copyright*. El concepte, no el terme, va ser concebut originalment per [Richard Stallman](#). Aquesta llicència hauria d'estipular que cada propietari d'una còpia del treball pogués:

Utilitzar-la sense cap limitació.
(Re)distribuir totes les còpies que desitgis, i
modificar-la de la manera que cregui convenient.

Aquestes tres llibertats bàsiques això no obstant, no són suficients per assegurar que una obra derivada siga distribuïda amb les mateixes condicions no restrictives: amb aquest fi, **la llicència ha d'assegurar que el propietari del treball derivat el distribuïska amb el mateix tipus de llicència.**

LLICÈNCIES DE CULTURA LLIURE

LLICÈNCIES DE CULTURA LLIURE

freedomdefined.org

Les llicències de cultura lliure són totes aquelles llicències que complisquen les quatre llibertats descrites en la definició d'una obra cultural lliure de freedomdefined.org que són:

LLICÈNCIES DE CULTURA LLIURE
freedomdefined.org
4 llibertats

LLICÈNCIES DE CULTURA LLIURE
freedomdefined.org
4 llibertats
Utilitzar

la **llibertat d'utilitzar** l'obra i gaudir dels beneficis del seu ús

LLICÈNCIES DE CULTURA LLIURE
freedomdefined.org
4 llibertats
Utilitzar
Estudiar

la **llibertat per estudiar** l'obra i aplicar el coneixement
adquirit amb ella

LLICÈNCIES DE CULTURA LLIURE
freedomdefined.org
4 llibertats
Utilitzar
Estudiar
Copiar

la **llibertat per fer i redistribuir còpies**, totals o parcials, de la informació o expressió

LLICÈNCIES DE CULTURA LLIURE
freedomdefined.org
4 llibertats
Utilitzar
Estudiar
Copiar
Modificar

la **llibertat per fer canvis i millores**, i per distribuir les obres derivades

No són un tipus de llicència concret, sinó que avalen qualsevol llicència que reconega les 4 llibertats.

Així algunes CC són considerades de cultura lliure I altres, no.

Guía 4

10 MITOS SOBRE LA CULTURA LIBRE Y EL ACCESO ABIERTO AL CONOCIMIENTO

Guía sobre derechos autorales y licencias libres para movimientos sociales y medios comunitarios.

Una producción de Radialistas Apasionadas y Apasionados con el apoyo de HIVOS

<https://radioslibres.net/10-mitos-sobre-cultura-libre-y-acceso-abierto/>

Gràcies

Aquesta obra està subjecta a la llicència de Reconeixement 4.0 Internacional Creative Commons. Per veure una còpia de la llicència, visiteu <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.